

Kalk og settefisk er fremdeles alfa og omega

Drammen Sportsfiskere er bekymret for om de fortsatt kan tilby godt fiske i vannene sine. Driften av settefiskanlegget er usikker.

De er også bekymret over for tidlig stopp i kalkingen.

I et tjern ble kalkingen stoppet. Da døde fisken.

Kalken og fisk fra settefiskanlegget er alfa og omega for et godt fiske i våre vann. For noen år siden ble Åsvannet tatt ut av kalkingen. Da tok det ikke lange tida før fisken igjen ble borte, forteller Roar Hansen, til tross for at vi fortsatte å sette ut fisk der. Han er veteranen i fiskestellsarbeidet, med over 50 års frivillig engasjement for fisk og fiskere i Drammens Sportsfiskere (DS). Nå er han sekretær i foreningens fiskestellkomité.

pH-status har avlagt DS et besøk. Med meg på turen har jeg også Johan Berge som er oppmann i fiskestellkomiteen i foreningen og Trond Håvelsen. Håvelsen er bestyrer av settefiskanlegget til Drammen og Omlands Fiskeadministrasjon (Dofa).

Gode resultater

Alle tre er samstemte i at Finne marka øst i Buskerud nå har glimrende fiskemuligheter. – Vi får mye positive tilbakemeldinger fra fiskere. De skryter av at det er blitt fin fisk, og at det er et godt tilbud til allmennheten, sier Johan Berge.

De er ikke det minste i tvil om årsaken. – Vannene lå jo der døde før vi begynte. Noen sporadiske forsøk ble gjort på 70-tallet, men den store kalkingsinnsatsen startet i 1988, forklarer Roar Hansen. – Kalkingen har vært helt avgjørende for vårt område, supplerer Berge. Kalken gir livsmuligheter og fiskeutsettingene opprettholder ørretbestandene. – Faller ett av de to ut, går alt sammen tilbake igjen, legger Roar Hansen til. I

DS sitt område kalkes 33 vann. Omkring halvparten har både abbor og ørret. Totalt disponerer de fiskerettighetene i 50 vann.

Det er lite kalk som skal til. I gjennomsnitt brukes ikke mer enn cirka halvanneton kalksteinsmel per vann. Det er få veier, slik at alle må kalkes med helikopter.

Mange vann var helt døde

Roar Hansen kjenner historikken veldig godt, og alt som er gjort siden han ble aktiv i foreningens fiskestellsarbeid i 1953. – Fiske døden rammet vårt område med full tyngde på 60- og 70-tallet forteller han. I nordområdet ble så godt som alle vannene fiske tomme, og i en del andre vann ble ørretbestanden merkbart redusert. Også abboren forsvant fra enkelte vann i nordområdet, forteller han.

Nødvendig med fiskeanlegg

Trioen understreker behovet for både fortsatt kalking og fortsatt fiskeutsetting, om den gode situasjonen skal vedvare. Vannene trenger fortsatt støtteutsettinger, og det er altfor tidkrevende å fange villfisk. – Vi er urolige for eksistensgrunnlaget til Dofas settefiskanlegg, sier Trond Håvelsen. Vi får tilskudd fra kommuner og Buskerud fylkeskommune til driften. Men de blir stadig redusert, mens utgiftene våre stiger jevnt år for år. Inntektene fra fiskekortsalget er stabile, og nå ser det ut til at vi ikke lenger får hjulene rundt. – Det var en tragedie at fiskefondet ble borte, og at Stortinget

Fra venstre Johan Berge, Roar Hansen og Trond Håvelsen prøver fiskelykken i et av de mest brukte fiskevannene i Finne marka, øst i Buskerud.

Mye tid og ressurser brukes til å skaffe settefisk. Behovet for støtteutsetninger er fortsatt stort i Dofas område.

ikke fulgt opp med annen finansiering slik de lovte den gang fiskeravgiften ble fjernet, mener Håvelsen. – Kommer det ikke nye tilskuddsmidler til denne typen arbeid, vil det være drepen for mye av det frivillige foreningsarbeidet i Norge. Folk mister interessen, fastslår han.

DS utgjør en del av Dofa, og fiskestellkomiteén i DS arbeider for Dofa. Det er Dofa som leier fiskerettighetene fra grunneierne. Salget av fiskekort for både Finnemarka og Drammensmarka skjer gjennom Dofa. All inntekt fra Dofas fiskekortsalg går tilbake til fiskestellsarbeidet.

Hvor gyter fisken

Mange av vannene har dårlige gytemuligheter. – Ørret er satt

ut siden settefiskanlegget ble etablert i 1948. Derfor kan vi ikke med sikkerhet vite naturtilstanden. Men vi tror at noen vann har hatt en viss gyting i innsjøen, utløpet eller i noen av de dårlige sildrebekkene. Dette fikk vi bekreftet fra en fiskeundersøkelse for ikke så lenge siden. I et vann der vi ikke trodde fisken hadde gytemuligheter, viste det seg at tre av fire ørreter var naturlig produsert. Men vi skjønner ikke helt hvor den kan ha lagt rogn, sier Johan Berge.

Stopper kalking i tre vann

Forholdene i vannene er blitt bedre. Kalkmengdene er betraktelig redusert. Det blir jo bare synsing fra vår side, men vi synes at beregningene til Fylkesmannen ser ut til å stemme bra. Vannkvaliteten holdes oppe enda. Vi ønsker nå at kalkingen stopper helt i tre av vannene våre. De har aldri vært så veldig sure, så vi tror kanskje de kan klare seg uten kalk nå. I tillegg er det få som fisker der. Så håper vi istedenfor at pengene derfra kan brukes til igjen å kalke Åsvannet. Der har det jo vist seg at vannkvaliteten ikke var god nok uten kalk, sier Berge.

Ser fram til at vannene klarer seg uten kalk

Alle tre synes det er veldig positivt at det blir mindre surhet i nedbøren. – Vi kalker kun for å nå målet vårt, nemlig å ha levelige forhold for fisken. Johan Berge fnyser av de som måtte hevde at foreninger skulle ha noen egeninteresse av å kalke. – Vi ser selvfølgelig frem til den dagen det ikke lenger skulle være noe behov for å kalke. Det aller beste er naturligvis om fisken klarer å reproducere selv. Trond Håvelsen legger til at de har eksempler på tidligere sure vann som i dag er bra uten kalking, men det er kun fordi vannet kommer fra innsjøer som kalkes, påpeker han.

Foreningen ser ikke noe til tilskuddsmidlene til kalkingen. Fylkesmannen tar seg av dette. DS stiller med dugnad til kalkingene, særlig vannprøvehenting, som vanligvis skjer to ganger i året for hvert vann. Til flere av vannene tar det over en time å gå. I tillegg har vi, eller rettere sagt Dofa, med en mann når kalken spres for å ordne praktiske oppgaver. I tillegg jobber vi jo mye med fiskekultiveringer, som stamfiske, prøvefiske, tynningsfiske (abbor), rognslurping (abbor), oppsyn, rydding og tilrettelegging for fiske. Foreningens verdi av å fortsette å kalke er null utover resultatet, slår Berge ettertrykkelig fast.

Bildet viser Tretjerna, som kalkes. Et gjennomsnittsvann i Finnemarka får nå ca halvannet tonn kalk, og det koster et par - tre tusen kroner i året å holde vannkvaliteten oppe, avhengig av flyavstanden inn til vannet. Foto: Jan Erik Berg.

Egil Kløften med det som sannsynligvis er den største ørreten (74 cm) tatt på stang etter at kalkingene i Finnemarka startet. Fisken ble tatt sist sommer. – Ingen tvil om at kalkingen og fiskekultiveringen har gitt oss flotte fiskemuligheter, sier han. Foto: Kristian Kløften.